

Motion till riksdagen 2020/21:2414

av Aylin Fazelian (S)

Lagstiftning mot psykisk misshandel och kontrollerande beteenden

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur lagstiftning kopplad till allvarlig psykisk misshandel kan förstärkas för att tydligare inkludera kontrollerande beteenden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Varje dag inträffar händelser i Sverige som har stor negativ inverkan på enskilda individers rätt till trygghet och frihet. Det kan handla om allt ifrån våldshandlingar och fysiska övergrepp till systematiska kränkningar i form av utsatthet för kontrollerande beteenden. I internationell jämförelse har Sverige kommit långt i såväl arbetet med efterlevnaden av de mänskliga fri- och rättigheterna som den enskildes tilltro till rättsväsendet. Det förklarar att anmälningsbenägenheten är hög i Sverige trots det negativa faktum att antalet fall av våld i nära relationer ökar. Dessutom är lagstiftningen på många håll progressiv – likt samtyckeslagstiftningen.

Det råder dock luckor i lagstiftningen när det kommer till psykisk misshandel. Att psykiskt kontrollera en annan person på ett sådant sätt att det resulterar i stort lidande för vederbörande är idag inte straffbart i tillräcklig omfattning. Varken då det förekommer inom destruktiva relationer eller i annan form – till exempel inom religiösa sekter där människor drivs till underkastelse genom psykisk nedbrytning. Här behövs ändring, och förebilder finns.

I Storbritannien finns sedan några år tillbaka lagstiftning som innebär att det är olagligt att psykiskt kontrollera en annan persons beteende som en har en nära relation till – om det får allvarliga konsekvenser i personens liv. I sak kan denna kontroll av en annan person handla om att offret på olika sätt hotas, kränks, kontrolleras eller isoleras från omgivningen. Storbritanniens unika lagstiftning möjliggör ett förstärkt arbete mot psykisk misshandel i samhället i stort, men innebär också förstärkningar i arbetet mot

våld i nära relationer, som ofta innebär en kombination av psykisk och fysisk misshandel. Det nya lagpaketet har inte minst välkomnats av brittiska kvinnorrättsorganisationer.

I Sverige saknas motsvarande lagstiftning. I dagsläget är psykisk misshandel straffbart om en tydlig medicinsk effekt går att påvisa.

En omständighet som understryker graden av angelägenhet i lagförstärkningen är att det framkommit rapporter under året om att våld i nära relationer ytterligare ökat under coronapandemin, givet social distansering och isolering. Att göra det enklare att med lagstiftning komma åt dem som systematiskt trycker ner och kontrollerar andra – med allvarliga konsekvenser för den drabbade som följd – är därför också ett steg på vägen mot ett mer jämställt samhälle.

Med det brittiska exemplet som förebild bör lagstiftningen i Sverige förstärkas för att tydligare inkludera kontrollerande beteenden inom ramen för psykisk misshandel.

Aylin Fazelian (S)